

Navelvård hos nyfödda smågrisar

Varför är navelvård viktig?

Naveln är en öppen inkörsport för bakterier under de första levnadsdagarna. Bristfällig läkning kan leda till navelinfektioner, bölder och i vissa fall navelbråck. Genom att hålla naveln kort, ren och desinficerad minskar risken för infektion, och smågrisens förutsättningar för en god tillväxt förbättras.

När ska navelvård utföras?

Navelvård bör utföras så snart som möjligt efter födseln, helst inom de första timmarna i livet. En andra desinficering sker vid cirka tre dagars ålder. Samtliga smågrisar ska få naveln desinficerad, oavsett om naveln är blöt eller torr.

Utrustning

- Ren sax.
- Desinfektionsmedel för naveln.
- Garntråd (vid behov).
- En antiseptisk navelspray innehållande hypoklorsyra (HOCl) eller liknande.
- Desinfektionsmedel för rengöring av sax.

Ovan: Är navelsträngen fuktig eller blöder, knyt den med en ren garntråd några centimeter från buken.
Till vänster: Korrekt längd för klippt navelsträng är 2–5 cm.
Till höger: Avvand gris med infektion.
Foto: Isabella Lundgren.

Så här gör du

1. Inspektera navelsträngen: kontrollera att den är hel och inte blöder. Är den fuktig eller blöder, knyt den med en ren garntråd några centimeter från buken.
2. Klipp navelsträngen: lämna cirka 2–5 cm. Är den mycket lång kan den klippas för att minska risken att suggan eller andra smågrisar trampar på den och orsakar blödning. Använd en ren, desinficerad sax.
3. Desinficera naveln: doppa eller spraya navelstumpen noggrant så att hela navelområdet täcks. Görs vid födseln och på nytt vid levnadsdygn tre.
4. Rengör utrustningen: desinficera saxen mellan varje gris för att undvika smittspridning.

Uppföljning

Kontrollera naveln under de första levnadsdagarna: den ska vara torr och krympa successivt. Var uppmärksam på svullnad, rodnad, värme eller varbildning. Vid misstanke om infektion bör veterinär kontaktas.

Vill du veta mer?

Examensarbete: Navelvårdens inverkan på bråck och bölder, Isabella Lundgren.